

Sundheds- og Ældreudvalget 2017-18
L 146 endeligt svar på spørgsmål 68
Offentligt

Sundheds- og Ældreudvalget 2017-18
L 146 Bilag 16
Offentligt

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: SUMKFKH
Koordineret med:
Sagsnr.: 1707223
Dok. nr.: 580530
Dato: 01-05-2018

Ændringsforslag

til

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven (Organiseringen i Sundheds- og Ældreministeriet, oprettelse af Nationalt Genom Center m.v.) (L 146)

Af sundhedsministeren, tiltrådt af (...):

Til § 1

1) I den under nr. 22 foreslåede § 223 b indsættes som stk. 2:

”Stk. 2. Oplysninger som nævnt i stk. 1 er ikke genstand for edition efter retsplejelovens § 804, medmindre der er tale om efterforskning af en overtrædelse af straffelovens § 114 eller § 114 a.”

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Efter lovforslagets § 223 b må oplysninger, herunder genetiske oplysninger og oplysninger om helbredsmaessige forhold, der tilgaa Nationalt Genom Center, kun behandles i to situationer. For det forste hvis det er noevdentigt med henblik pa forebyggende sygdomsbekampelse, medicinsk diagnose, sygepleje, patientbehandling eller forvaltning af laege- og sundhedstjenester, og behandlingen af oplysningerne foretages af en person inden for sundhedssektoren, der efter lovgivningen er undergivet tavshedspligt. For det andet hvis behandlingen alene sker med henblik pa at udfore statistiske eller videnskabelige undersøgelser af vaesentlig samfundsmæssig betydning, og hvis behandlingen er noevdentig af hensyn til udforelsen af undersøgelserne.

Som anfoert i bemærkningerne til lovforslaget betyder det eksempelvis, at Nationalt Genom Center ikke vil kunne behandle oplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f, hvoraf det fremgaar, at behandling af foelsomme oplysninger kan ske, hvis behandlingen er noevdentig for, at et retskrav kan fastlaegges, goeres gaeldende eller forsvares.

Dog vil den foreslaede lovbestemte formalsbegrænsning ikke være til hinder for, at Nationalt Genom Center videregiver oplysninger til brug for behandling af klage- og erstatnings-sager i medfoer af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet eller til brug for Styrelsen for Patientsikkerheds varetagelse af tilsynsopgaver efter autorisationsloven eller sundhedsloven.

Som det ligeledes fremgår af bemærkningerne, vil den foreslåede lovbestemte formålsbegrænsning heller ikke være til hinder for, at Nationalt Genom Center foretager anmeldelse til politiet, hvis Nationalt Genom Center har mistanke om, at sundhedspersoner eller andre personer uberettiget har indhentet eller videregivet oplysninger, der er opbevaret i Nationalt Genom Center.

Den foreslåede formålsbegrænsning vil derimod eksempelvis indebære, at oplysninger, der opbevares i Nationalt Genom Center i den fælles landsdækkende informationsinfrastruktur, ikke kan behandles, herunder videregives, til brug for fastlæggelse af et retskrav i en forsikrings- eller pensionssag. Som et andet eksempel kan nævnes, at den foreslåede formålsbegrænsning vil indebære, at oplysninger, der opbevares i Nationalt Genom Center i den fælles landsdækkende informationsinfrastruktur ikke vil kunne videregives til arbejdsgivere med det formål at få belyst en lønmodtagers arbejdsdygtighed, herunder f.eks. om en lønmodtager lider eller har lidt af en sygdom eller er i risiko for at udvikle en sygdom, der kan få betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed

En patient vil heller ikke kunne meddele samtykke til, at Nationalt Genom Center behandler genetiske oplysninger eller oplysninger om helbredsmaessige forhold til formål, der ligger uden for de formål, der er nævnt i bestemmelsen.

Der har som led i debatten om lovforslaget været rejst tvivl om, i hvilket omfang politiet i henhold til retsplejelovens regler om edition vil kunne få udleveret oplysninger, der opbevares i Nationalt Genom Center, til brug for efterforskning af kriminalitet. Dette spørgsmål er ikke omtalt i bemærkningerne til lovforslaget.

Det følger af retsplejelovens § 804, stk. 1, at der som led i efterforskning af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, kan meddeles en person, der ikke er mistænkt, pålæg om at forevise eller udlevere genstande (edition), hvis der er grund til at antage, at en genstand, som den pågældende har rådighed over, kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Det følger af retsplejelovens § 804, stk. 4, at der ikke kan meddeles pålæg om edition, såfremt der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som den pågældende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. retsplejelovens §§ 169-172.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 805, stk. 1, at pålæg om edition ikke må meddeles, såfremt indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 806, stk. 1 og 2, at afgørelse om pålæg om edition træffes efter politiets begæring, og at afgørelsen som udgangspunkt træffes af retten ved kendelse.

Det er Sundheds- og Ældreministeriets vurdering, at der i almindelighed ikke med hjemmel i retsplejelovens regler om edition vil kunne foretages en søgning i Nationalt Genom Center med henblik på ud fra et dna-spor at identificere en person.

Det vil dog ikke kunne afvises, at der vil kunne opstå en så ekstraordinær situation, at det efter retsplejelovens regler om edition vil være et proportionalt indgreb at pålægge Nationalt Genom Center ud fra et dna-spor at søge i centrets genomoplysninger for at søge at identificere en person. Som eksempel kan nævnes, at politiet er i besiddelse af dna-spor på en formodet terrorist, hvor en identifikation forventes at kunne bidrage til at forebygge et forestående terrorangreb.

Med henblik på at udelukke enhver tvivl om, hvilket resultat domstolene konkret vil kunne nå frem til, findes det hensigtsmæssigt – ved indsættelsen af et nyt *stk. 2* til den foreslåede bestemmelse i § 223 b – at fastsætte, hvornår oplysninger, som opbevares i Nationalt Genom Center, kan kræves udleveret til politiet i henhold til retsplejelovens regler om edition.

Det foreslås derfor, at oplysninger, som opbevares i Nationalt Genom Center, ikke kan udleveres til politiet efter retsplejelovens regler om edition, medmindre der er tale om efterforskning af en overtrædelse af straffelovens § 114 eller § 114 a om terrorisme og terrorlignende handlinger.

Med den foreslåede indsættelse af et nyt *stk. 2* i § 223 b vil oplysningerne således kun kunne udleveres til politiet til brug for efterforskning af terrorisme og terrorlignende handlinger, og det vil alene kunne ske i henhold til retsplejelovens regler om edition, hvilket indebærer, at der som udgangspunkt vil skulle indhentes en retskendelse, der pålægger Nationalt Genom Center at udlevere oplysningerne, jf. ovenfor.

Bestemmelsen i det foreslåede § 223 b, *stk. 2*, beskriver således udtømmende adgangen til at pålægge Nationalt Genom Centers at udlevere oplysninger som nævnt i bestemmelsen i § 223 b (som med ændringsforslaget bliver § 223 b, *stk. 1*) efter retsplejelovens regler om edition til politiet til brug for efterforskning af kriminalitet.

Det vil betyde, at oplysningerne, der opbevares i Nationalt Genom Center, ikke vil kunne udleveres til politiet til brug for efterforskning af anden kriminalitet end terrorisme og terrorlignende handlinger, herunder eksempelvis efterforskning af en sag om (almindeligt) drab.